

Tres acords i una veritat

Crònica de la presentació del disc Arte y orgullo al festival BarnaSants

Los Hermanos Cubero acaben de publicar el tercer disc llarg, *Arte y orgullo* (El Segell del Primavera, 2016). El passat 20 de març van presentar-lo al Casinet d'Hostafrancs, en el marc del festival BarnaSants. MÀsica popular castellana. Ni mÀs ni menys.

Los Hermanos Cubero Foto: Juan Miguel Morales

En escoltar una música, cada oient activa les seves referències particulars. De manera que no només hi intervé la interpretació de l'artista, sinó la memòria del públic. Si hi ha cap teòric a la sala, que ho expliqui millor, però em fa l'efecte que això té molt a veure amb la curiosa diversitat de comentaris que van aixecant **Los Hermanos Cubero** al seu pas. Per sort, ells no es despenen ni amb els uns ni amb els altres, perquè la seva proposta és transparent com el cel després d'un bon ruixat: veu, guitarra, mandolina i una estima infinita per la música tradicional.

Enrique Ruiz Cubero Foto: Juan Miguel Morales

Els darrers dies he llegit articles en què se'ls qualifica de *vintage* (eufemisme per gaudir del passat sense deixar de ser el més modern de tots) i fins i tot d'exponents d'una música popular alternativa. Crec sincerament que **Los Hermanos Cubero** no són ni una cosa ni l'altra. No són cap alternativa ni cap exotisme interior. Ells representen el cos central de la música popular, elegant i orgullosa, com **Agapito Marazuela**, **Jaume Arnella**, **Al Tall**, **Woody Guthrie**, **Madó Buades**, **Botifarra**, **Mercedes Sosa**, **Xavier Baró**... I també com tot aquell repertori, d'autoria ja esborrada, que ens arriba filtrat pel temps: romanços plens de picardia i cants de feina hipnòtics. Tot aquest és un món de tresors que no entenen de modes ni de falses modernitats.

Però no divaguem més i parlem de les cançons d'*Arte i orgullo*. Si als treballs anteriors **Los Hermanos Cubero** havien anat perfilant un repertori en què es cantava sobretot el paisatge i l'amor, aquí mantenen la mateixa línia estètica però esmolen una mica més les eines pel que fa a la crítica social. I el que és més interessant és que ho fan amb un llenguatge més condensat que mai. Les seguidilles de "Por ganarme la vida" retraten la mar de bé, en 'tres acords i una veritat', com s'ha de treballar cada cop més i més per poder viure. "Trabajando en la MCA", a banda d'una curiosa referència als **Lynyrd Skynyrd**, és una crítica als grans sindicats. "Arte y orgullo" és una magnífica lloa a la feina edificant. L'alegre "Levántate" és una invitació a mantenir-se sempre despert. I el cant de feina tradicional "Ya se está poniendo el sol" inclou versos tan eloqüents com aquest:

Lo que cuesta el trabajar
Si cuatro pillos supieran
Lo que cuesta el trabajar
No abusarían del pobre ni tampoco del jornal

Roberto Ruiz Cubero Foto: Juan Miguel Morales

Al nou disc hi ha també evocadores peces instrumentals: "Tejera negra", "Jota antigua", "El ebanista de Alcalá"... Però per damunt de tot emergeix "Maldita urraca", una cançó que es converteix en clàssica des del primer cop que s'escolta, amb un alè poètic captivador. Es dirigeix a les garses que roben. A totes, sense excepció. Crítica i dolça alhora, aquesta cançó ho té tot.